

SAARTE PAKT

VÖTTES ARVESSE, ET:

ÜRO valitsustevaheline kliimamuutuste ekspertrühm (IPPC) on kinnitanud, et kliimamuutused on reaalsus ja suur vastutus selles lasub inimtegevusel;

Euroopa Liit võttis 9. märtsil 2007. aastal vastu kliimameetmed "Energia Muutuvas Maailmas", kohustades sellega ühepoolselt vähendama CO₂ emissioone 2020 aastaks 20%. Eesmärgid saavutatakse läbi 20% tõusu energiaefektiivsuses ja 20% taastuvenergiaallikate kasutamise kasvu kogu energia tootmisest;

Euroopa Liidu "Energiaefektiivsuse tegevuskava: potentsiaali realiseerimine" sisaldab "Linnapeade pakti" (Covenant of Mayors) loomist kui prioriteeti;

Linnapeade pakt on edukalt tööle rakendunud ja annab juhtnööre Saarte Pakti algatusele;

Euroopa Regioonide Komitee rõhutab vajadust ühendada kohalikud ja regionaalsed jõud, kuna mitmetasandiline juhtimine on efektiivne vahend tõhusal kliimamuutuste vastu võitlemisel;

Saared on tavaliselt suuresti sõltuvad sisseveetavatest fossiilkütustest, omavad piiratud võimalusi mandri energiavõrkudega ühinemiseks ja seisavad silmitsi kõrgete kütusehindadega, mis piiravad sotsiaal-majanduslikku arengut. Samal ajal pakuvad saared suurepärase võimaluse uuringuteks ning taastuvenergia ja efektiivse energiakasutuse alasteks tegevusteks;

Saared saavad panustada Euroopa Uuringutesse olles katsebaasideks uute CO₂ vähendamise energiatehnoloogiate ja meetodikate arendamisel ning demonstreerimisel, võttes arvesse nn inkubaatorsaare põhimõtet ja primaarenergiaga varustamisest tulenevat majanduslikku ülekulu;

Kõrge bioloogilise mitmekesisuse ja tundlike ökosüsteemide tõttu on saarelised piirkonnad enam haavatavamad kliimamuutuste suhtes;

Saartel elluviidavaid tegevusi on hõlpsam mitmekordistada, kuna tulemusi on kergem näidata ning turism võimaldab laia kõlapinna. Osade saarliste regioonide lähedus välisriikidele (Ida- ja Põhja-Aafrika, Kesk-Ameerika, Põhja-Euroopa) annab võimaluse reklaamida Euroopa tehnoloogiaid;

Kohalikud ja regionaalsed ametkonnad jagavad vastutust riikide valitsustega globaalse soojenemise vastases võitluses ning on kohustatud pühenduma antud teemale ka sõltumatult;

Euroopa Liidu eesmärk vähendada emissioone on saavutatav ainult juhul kui regionaalsed ja kohalikud huvirühmad, kodanikud ja nende ühendused seda jagavad;

Kohalikud ja regionaalsed saarte võimud, kui kodanike jaoks lähimaid administratsioone, peavad tegevusi juhtima ja eeskuju näitama;

Paljud energiavajaduse ja taastuvenergia allikatega seotud tegevused, mis on vajalikud kliimaprobleemide ohjeldamiseks, ebaõnnestuvad, kuna saarte administratsioonides puudub kompetents või poliitiline toetus;

Euroopa Liidu liikmesriigid võivad saada kasu detsentraliseeritud tegevustest regionaalsel ja kohalikul tasandil selleks, et täita oma kohustusi kasvuhoonegaaside emissiooni vähendamisel;

Saarte kohalikud ja regionaalsed ametkonnad üle Euroopa vähendavad globaalset soojenemist põhjustavate saasteainete kasutust läbi efektiivse energiakasutuse programmide sh jätkusuutlik linnaliiklus, ja edendavad taastuvaid energiaressursse;

Euroopa Liidu Leppe artikkel 174 (konsolideeritud versioon) ütleb, et: "EL areneb ja püüdleb oma tegevustes majandusliku, sotsiaalse ja territoriaalse sidususe poole. Sealhulgas keskendutakse arengulise ebavõrdususe ja mahajäämuse vähendamisele kõige vähem soositud regioonides. Nimetatud regioonideks on maapiirkonnad, tööstuse siirdealad ja piirkonnad, mis kannatavad tõsiste ja püsivate demograafiliste probleemide käes, nagu madala asutustihedusega põhjapoolsed regioonid ja saared ning piirialad ja mägiapiirkonnad;

Euroopa saartel on rohkelt taastuvenergia allikaid, mille areng võib märkimisväärselt leevendada pidevaid struktuurseid puudusi ja luua saartele sotsiaal-majanduslikke eeliseid;

Euroopa Liidu direktiiv 2009.28/EC ütleb: "(44) Antud direktiivi ja Komitee muu keskkonnateemaline seadusandlus peab tagama eesmärkide sidususe, seda eriti hindamise, planeerimise või taastuvenergia sisseseadete litsentseerimisprotseduuridega seoses. Liikmesriigid peavad arvesse võtma kõiki Komitee keskkonnavaldkonna seadusandlikke akte ja taastuvenergia allikate kasutamise kaudu tekivat panust keskkonna ja kliimamuutuste eesmärkide saavutamisel, eriti võrdlusena mittetaastuvate energia sisseseadetega."

KOHUSTUSED

MEIE, VOLITATUD EUROOPA SAARTE POLIITILISED ESINDAJAD KOHUSTUME:

Lähemema Euroopa Liidus seatud eesmärkidele, vähendades Säästva energia tegevusplaani elluviimisel CO₂ emissiooni Hiiu maakonnas aastaks 2020 vähemalt 20%. Võetud kohustused ja tegevusplaani kinnitatakse vastavate protseduuride läbiviimisega;

Viima läbi emissiooni baasväärtuste inventuuri, mis on aluseks Saare säästva energia tegevusplaani koostamisel;

Ette valmistama, vastu võtma ja esitama Euroopa Komisjonile Saare säästva energia tegevusplaani ühe aasta jooksul käesoleva pakti ametlikust allkirjastamisest;

Kohandama saare struktuure ja tagama piisavad inimressursid vajalike tegevuste elluviimiseks;

Kaasama kohalikke elanikke säästva energia tegevusplaani väljatöötamisse;

Esitama elluviimise raporti Euroopa Komiteele vähemalt igal teisel aastal peale tegevusplaani esitamist tulemuste hindamiseks, jälgimiseks ja kontrollimiseks; esimene raport esitatakse enne projekti ISLE-PACT lõppu projekti koordinaatori kaudu;

Jagama kogemusi ja teadmisi teiste allkirjutanud saartega, sealhulgas Euroopa konverentsidel ja üritustel osalemisest, mis on suunatud innovatsioonile ja rahastamiskõlblike projektide elluviimisele Säästva energia tegevusplaani raames;

Jagama kogemusi ja tegema koostööd Euroopa Liidu "Linnapeade pakti" algatusega;

Korraldama kohalikke ja regionaalseid teavituskampaaniaid ning -üritusi, koostöös Euroopa Komisjoni ja teiste osapooltega selleks, et:

- võimaldada elanikel saada otsest kasu teadlikumast energiakasutusest;
- suurendada kohaliku kogukonna vastuvõtlikkust taastuenergiaallikate kasutamise osas ja tutvustada otstarbeka energia kasutamise põhimõtteid;
- teavitada kohalikku meediat regulaarselt Säästva energia tegevuskavaga seotud arengutest.

Levitama teavet Saarte pakti olemasolust Euroopa tasandil ja julgustama teiste saarte juhtkondi paktiga ühinema;

Koondama säästva energia investeeringuid maakonnas Saarte Pakti raamistikus.

Aktsepteerima oma liikmelisuse peatamist Saarte Paktis, kirjalikul etteteatamisel Euroopa Komisjoni poolt järgnevatel põhjustel:

- Saare säästva energia tegevusplaani mitteesitamisel ühe aasta jooksul käesoleva pakti ametlikust allkirjastamisest;
- tegevusplaanis toodud CO₂ vähendamise eesmärgi mittetäitmisel, tulenevalt ebapiisavast tegevusplaani rakendamisest;
- elluviimise raporti mitteesitamisel kahe järjestikkuse perioodi jooksul.

MEIE, SAARTE ESINDAJAD TUNNUSTAME:

Euroopa Parlamendi ja Euroopa Komisjoni saartele suunatud algatusi ja tegevusi;

Euroopa Komisjoni abi ja rahalist toetust, eriti läbi Saarte Pakti algatuse.

MEIE, SAARTE ESINDAJAD SOOVIME TOETUST:

Euroopa Komisjonilt ja riiklikelt ametkondadelt koostöö- ja sidusstruktuuride rajamiseks, sealhulgas rahastust Säästva Energia Tegevusplaanide elluviimiseks, seadusandliku ja/või reguleeriva tasandi kaasabi, ületamiseks takistused investeringuprojektide rahastamiskõlblikeks projektideks muutmisel;

Euroopa Komisjonilt ja riiklikelt ametkondadelt, tunnustamaks Saarte Pakti tegevusi strateegiliste prioriteetidena kliimamuutuste toetusprogrammide raames;

Euroopa Komisjonilt Saarte Paktiga ühinevate saarte tunnustamiseks ja promeerimiseks, Saarte Pakti logo ja tutvustavate materjalide levitamiseks Euroopa Komisjoni kommunikatsioonikanalites;

Euroopa Investeerimispanngalt või sarnaselt finantsinsitutsioonilt projektide rahastamiseks;

Euroopa Komisjonilt tehnilise abi vahendite jaotamiseks läbi ELENA. Vahendite jaotamisel tuleb arvesse võtta saareregioonide omapära ja äärealade raskendatud võimalusi ligipääseda otsustajatele (nt EIB). Muud vahendid (nt laenud, taastamiskavad) võivad olla suunatud Euroopa saarte edasijõudnud projektidele läbi toetavate struktuuride (esitatud Linnapeade pakti struktuuri poolt) ja/või regionaalsete ametkondade, selleks, et hõlbustada kohalikke tegijate ligipääsetavust vahenditele ja tagada protsessi jälgitavus.

MEIE, SAARTE ESINDAJAD KUTSUME:

Teisi saari ja saareregioone ühinema Saarte Paktiga, deklareerimaks oma poliitilist kohustust ja valmisolekut täita pakti eesmäärke;

Ühinema teisi huvirühmasid ja panustama eesmärkide saavutamisele.

Brüssel 12 aprill 2011

Hr Georg Linkov
Hiumaa Omaavalitsuste Liidu esin daja, Kärdla Linnapea